

INSTRUKCJA
O PRZYGOTOWANIU I POSŁUDZE
NADZWYCZAJNYCH SZAFARZY KOMUNII ŚWIĘTEJ

1. Do posługi nadzwyczajnego szafarza Eucharystii, której nie należy utożsamiać z posługą stałego akolity, mogą być dopuszczeni mężczyźni w wieku 25-65 lat, cieszący się dobrą opinią, posiadający odpowiednie przymioty i przygotowani do swych zadań poprzez właściwą formację teologiczno-liturgiczną. Kandydat do posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii Świętej musi odznaczać się dojrzałością w wierze, wzorowym życiem moralnym, czynnym uczestnictwem w życiu sakramentalnym Kościoła, zdrową pobożnością osobistą, niezbędną sprawnością fizyczną, otwartością i służebną postawą wobec innych ludzi. Powinien posiadać przynajmniej średnie wykształcenie oraz znać podstawowe prawdy teologiczne, zwłaszcza odnoszące się do Kościoła i Eucharystii. Ostateczną decyzję w kwestii dopuszczenia kandydata do posługi, w tym decyzję co do jego wieku, cech charakteru i kwalifikacji intelektualnych, podejmuje Biskup Płocki (por. KPK, kan. 230 § 3 i 910 § 2; 2PSP, *Liturgia po Soborze Watykańskim II*, 84; Konferencja Episkopatu Polski, *Postanowienie odnośnie do nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej*, 1-6).

2. Osobą, która zgłasza kandydata do posługi, jest proboszcz (administrator) parafii, w której przyszły szafarz będzie pełnił swoją funkcję, lub rektor kościoła (sanktuarium). Również tylko ten proboszcz (administrator, rektor) może zwrócić się do Biskupa Płockiego o każdorazowe przedłużenie upoważnienia do wykonywania posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii Świętej.

3. Szczegółowy program przygotowania teologiczno-liturgicznego i duszpasterskiego kandydatów na nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej, jak i program stałej formacji ustanowionych już szafarzy, z upoważnienia Biskupa Płockiego ustala Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej Płockiej w porozumieniu z Diecezjalną Komisją Liturgiczną. Wydział Duszpasterski też, lub wyznaczony przez Biskupa Płockiego prezbiter, organizuje kursy, szkolenia, rekolekcje i wszelkie inne formy intelektualnej, duchowej i duszpasterskiej formacji kandydatów i szafarzy. Z części teoretycznych zajęć przygotowujących do posługi mogą być zwolnieni kandydaci, którzy ukończyli wyższe studia teologiczne. Ewentualne koszty związane z formacją kandydatów i szafarzy ponosi parafia, która kieruje ich na spotkania formacyjne. Główne wytyczne do programu formacyjnego zawarte są w *Instrukcji w sprawie formacji i sposobu wykonywania posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej* Episkopatu Polski.

4. Do wyżej wskazanej Instrukcji Episkopatu Polski oraz do właściwych przepisów zamieszczonych w aktualnie obowiązujących księgach liturgicznych, w tym w Mszałe Rzymskim, *Rytuale Rzymskim Sakramenty chorych. Obrzędy i duszpasterstwo* oraz *Komunia święta i kult Tajemnicy Eucharystycznej poza Mszą świętą dostosowane do zwyczajów diecezji polskich*, należy stosować się także w odniesieniu do posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej podczas Mszy Świętej oraz ich pomocy w zanoszeniu Komunii Świętej chorym.

5. Nadzwyczajny szafarz Komunii Świętej może jej udzielać tylko wtedy, gdy liczba zwyczajnych szafarzy jest zbyt mała w stosunku do liczby osób przystępujących do Komunii, bądź szafarz zwyczajny – z racji choroby, podeszłego wieku lub z innej usprawiedliwionej przyczyny – sam nie może wiernym udzielić Komunii. Każdy szafarz nadzwyczajny, zarówno z Diecezji Płockiej, jak i spoza niej, posiadający stosowne upoważnienie od własnego biskupa lub wyższego przełożonego zakonnego, może wykonywać swoją posługę na terenie całej Diecezji Płockiej. Nie może jednak tego czynić bez wiedzy i zgody proboszcza miejsca (administratora parafii) czy też rektora kościoła lub sanktuarium. Dotyczy to zarówno jego udziału w liturgii, zanoszenia Eucharystii chorym, jak i wszelkich innych przewidzianych przez prawo form posługi. W czasie trwania Mszy Świętej takiej zgody – jednorazowo, wyłącznie na posługę podczas liturgii tej Eucharystii – może udzielić celebrans główny, choćby nie był proboszczem, administratorem bądź rektorem, o których mowa wyżej. Szafarze ustanowieni w Diecezji Płockiej, jeśli znajdują się poza własną diecezją, w wykonywaniu posługi muszą stosować się do norm prawnych miejscowego Kościoła partykularnego i jego zwyczajów.

6. Liturgiczną szatą nadzwyczajnego szafarza Komunii Świętej jest alba. Gdy nadzwyczajny szafarz zanoszący Komunię Świętą poza liturgią, swoją posługę pełni w odświętnym i godnym ubraniu cywilnym.

7. Posługa nadzwyczajnego szafarza Eucharystii jest bezinteresowna. „Wynagrodzenie może dotyczyć [jedynie] kosztów przejazdu lub rekompensaty w przypadku, gdy na skutek wykonywania posługi uszczupliły się dochody w pracy zawodowej szafarza” (Konferencja Episkopatu Polski, *Postanowienie odnośnie do nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej...*, n. 7, s. 64-65).

8. W celu usprawnienia organizacji i przebiegu spotkań formacyjnych, spośród nadzwyczajnych szafarzy Biskup Płocki może ustanowić szafarzy rejonowych, którzy ściśle współpracują z osobami bezpośrednio odpowiedzialnymi w Diecezji Płockiej za stałą formację nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej.

9. Upoważnienia do wypełniania posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii Świętej Biskup Płocki udziela na rok. Upoważnienie to – ze słusznej i uzasadnionej przyczyny – może być jednak w każdej chwili wycofane czy też nieprzedłużone na kolejny rok. Ostateczna decyzja należy zawsze do Biskupa Płockiego.